

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.4
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/2 din 30 ianuarie 2015*

CURRICULUM
la disciplina

**„PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII
CAUZELOR VAMALE”**

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Alexandru CUZNEȚOV,
doctor în drept, conferențiar universitar,
formator INJ

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, Șef Direcție instruire și cercetare

I. PRELIMINARII

Obiectul de reglementare juridică a dreptului vamal îl constituie relațiile sociale din domeniul activității vamale, sfera politicii vamale, cum ar fi: relații și principii axate pe trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală, ce vizează statutul regimurilor vamale, ce țin de reglementarea tarifară și perceperea plăților vamale, vămuirea și întocmirea documentației vamale, organizarea și efectuarea controlului vamal, legate de infracțiuni și încălcările legislației vamale și răspunderea pentru comiterea lor

Dreptul vamal reprezintă o ramură complexă (înglobează aspecte ale altor ramuri) de drept formată din instituții și norme juridice care au drept scop reglementarea relațiilor sociale ce se nasc, se modifică și se sting în legătură cu trecerea persoanelor, mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală a statului.

Curriculum-ul la modulul *Particularitățile soluționării cauzelor vamale* are drept scop elucidarea celor mai importante probleme ce țin de aplicarea, ca formă a realizării dreptului, cât și interpretarea legislației vamale, inclusiv și a particularităților specifice a soluționării cauzelor vamale.

Obiectivele și sarcinile cheie a modulului în cauză sînt de a asigura procesul instructiv-didactic în vederea studierii cauzelor vamale, și de a asigura viitorii judecători și procurori cu cunoștințe profunde în acest domeniu, de a forma deprinderi practice în aplicarea corectă a legislației vamale, inclusiv a legislației vamale prin prisma analizelor încălcărilor legislației vamale în raport cu răspunderea pentru comiterea lor la soluționarea diverselor situații.

Curriculum-ul la *Particularitățile soluționării cauzelor vamale* este format în baza legislației în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare ce permite viitorilor judecători și procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințelor teoretice cât și practice în acest domeniu.

Orele au un caracter aplicativ și utilizează o paletă largă și diversificată de proiecte și metode didactice, aplicații și exerciții practice, inclusiv spețe ce cuprind studiu de caz.

Tematica este formulată astfel încît să stimuleze gîndirea independentă a audienților, să le creeze interesul pentru cunoașterea problematicii juridice, să dezvolte preocupare pentru studiul individual sistematic.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Particularitățile soluționării litigiilor vamale” audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată identifica conceptele de bază cu care se operează în cadrul dreptului vamal;
- Să identifice formele și metodele de realizare a politicii vamale și a politicii fiscal-comerciale în operațiunile de export-import;
- Să identifice formele și metodele de realizare a politicii vamale și a politicii fiscal-comerciale în operațiunile de export-import;
- Să explice funcțiile și atribuțiile organelor vamale în coraport cu alte organe statale;
- Să poată determina fără echivoc normele dreptului vamal aplicabile pentru examinarea și soluționarea diferitor situații litigioase sau nelitigioase;
- Să determine procedura de acordare a regimurilor vamale;
- Să clasifice și să identifice fiecare tip de regim vamal;
- Să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii în litigiile vamale, precum și în utilizarea mijloacelor de probă;

- Să posede abilități practice de elaborare a actelor procesuale civile din domeniul litigiilor vamale;
- Să proiecteze și să motiveze acte judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept vamal național și drept vamal comunitar și internațional;
- Să aplice practica judecătorească și practica CEDO;

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- să cunoască noțiunea și conținutul activității vamale;
- să identifice formele și metodele de realizare a politicii vamale și a politicii fiscal-comerciale în operațiunile de export-import;
- să determine rolul sistemului vamal în economiile contemporane;
- să determine funcțiile și atribuțiile organelor vamale;
- să identifice actele juridice în sfera activității vamale;
- să determine funcțiile și atribuțiile organelor vamale;
- să înțeleagă principiile generale de trecere a mărfurilor peste frontiera vamală;
- să cunoască drepturile și obligațiile persoanei fizice la deplasarea mărfurilor și mijloacelor bănești peste frontiera vamală;
- să înțeleagă condițiile legale privind deplasare a mărfurilor peste frontiera vamală;
- să înțeleagă condițiile de trecere peste frontiera vamală a mijloacelor de transport;
- să cunoască noțiunea de regim vamal și destinație vamală;
- să înțeleagă procedura de acordare a regimurilor vamale;
- să determine condițiile de plasare a mărfurilor sub regimuri vamale;
- să înțeleagă procedura de vămuire pentru fiecare tip de regim vamal și destinație vamală;
- să cunoască măsurile de politică economică aplicată mărfurilor pentru fiecare tip de regim vamal;
- să înțeleagă drepturile de import și export aplicate;
- să cunoască noțiunea de taxa vamală;
- să înțeleagă procedura aplicării taxei vamale, aspecte teoretico-practice;
- să determine funcțiile taxei vamale ca instrument de politică fiscal comercială, prin prisma aspectelor teoretico-practice;
- să înțeleagă procedura de vămuire;
- caracterele procedurii de perfectare a actelor;
- să înțeleagă condițiile autorizării trecerii peste frontiera vamală;
- să cunoască etapele de vămuire și declarare a mărfurilor și mijloacelor de transport;
- să determine rolul și locul brokerului vamal la perfectarea actelor vamale;
- să înțeleagă drepturile și obligațiile declarantului în procesul de vămuire
- noțiunea și formele controlului vamal;
- să înțeleagă scopul controlului vamal;
- etapele controlului vamal;
- să înțeleagă determine drepturile și obligațiile;
- să cunoască organelor vamale la efectuarea controlului vamal;
- să înțeleagă determine procedura efectuării controlului vamal;
- să determine drepturile și obligațiile declaranților;
- să înțeleagă noțiunea și trăsăturile de practicii judecătorești;
- să înțeleagă aplicabilitatea practicii judecătorești din RM;
- particularitățile aplicabilității practicii CEDO în RM;

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
<i>Particularitățile soluționării cauzelor vamale</i>	<i>Alexandru Cuznețov</i>	III	18	0	18	Colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	Tema	Ore curs	Ore practice
1.	Organizarea activității vamale	0	2
2.	Trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. Regimurile vamale	0	4
3.	Aspecte teoretico-practice ale drepturilor de import și de export	0	2
4.	Problemele practice privind procedura vămuirii	0	2
5.	Specificul controlului vamal în R.M.	0	2
6.	Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale	0	4
7.	Analiza și aplicarea practicii judecătorești din Republica Moldova și practica CEDO.	0	2
În total:		0	18

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Organizarea activității vamale</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Noțiunea, conținutul, structura și obiectivele activității vamale. 2. Politica vamală - parte componentă a politicii fiscal-comerciale. 3. Sistemul organelor vamale a R.M. 4. Funcțiile organizării și conducerii activității vamale. 5. Esența și conținutul procedurii organizării activității vamale. 6. Atribuțiile organelor vamale.</p>	Seminare Tablă flipchart	Soluționarea spețelor.
<i>Tema 2. Trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. Regimurile vamale</i>		

<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Principiile generale de trecere a mărfurilor și mijloacelor bănești peste frontiera vamală a R. M.; 2. Trecerea frontierei vamale cu mijloace de transport; 3. Regimul juridic al bunurilor ce aparțin persoanelor fizice; 4. Autorizarea trecerii peste frontiera vamală; 5. Noțiune și tipurile regimurilor vamale (importul pentru circulația liberă, tranzitul, perfecționarea activă, transformarea sub supravegherea vamală, perfecționarea pasivă, exportul etc.). 	<p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector</p>	<p>Examinarea dosarelor.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Tema 3. Aspecte teoretico-practice ale drepturilor de import și de export</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și natura juridică a taxei vamale; 2. Funcția taxei vamale; 3. Taxa pe valoare adăugată; 4. Procedura aplicării și percepției taxei pentru proceduri vamale; 5. Funcția taxei vamale ca instrument fiscal. 	<p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p>Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Tema 4. Problemele practice privind procedura vămuirii</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Principii generale privind perfectarea actelor vamale. Operațiuni prealabile. 2. Autorizarea trecerii peste frontiera vamală și acordarea liberului de vamă. 3. Principii generale de perfectare a actelor vamale sub acoperirea Carnetului TIR. 4. Brokerul vamal. 	<p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector</p>	<p>Soluționarea spețelor.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Tema 5. Specificul controlului vamal în R.M.</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea esența și conținutul controlului vamal. 2. Direcțiile principiile de organizare a controlului vamal. 3. Particularități esențiale ale controlului vamal 4. Formele controlului vamal. 	<p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p>Soluționarea spețelor.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Tema 6. Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptul, scopurile și valoarea examinării cauzelor privind încălcarea legislației vamale. 2. Organele vamale și persoanele cu funcții de 	<p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector</p>	<p>Examinarea dosarelor.</p>

răspundere, ce sînt în drept de a examina cauzele privind încălcarea legislației vamale. 3. Particularitățile soluționării cauzelor în contencios administrativ. 4. Căile de atac în procedura contenciosului administrativ. Analiza practicii.		
<i>Tema 7. Analiza practicii judecătorești din Republica Moldova și practica CEDO</i>		
<i>Ore practice</i> 1. Importanța analizei practicii judecătorești și a practicii CEDO; 2. Analiza practica judecătorești în sfera vamală în RM; 3. Analiza practicii CEDO și aplicabilitatea ei pe teritoriul RM.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea dosarelor.

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) în baza temelor studiate;
- susținerea a 2 (două) testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală se va efectua la colocviu diferențiat la finele orelor prin soluționarea situațiilor de caz pe baza studierii dosarelor.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994. // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr.1, 1994.
2. Codul vamal al Republicii Moldova. Legea 1149 din 20.07.2000. Capitolul I. // Monitorul Oficial 160-162/1201, 23.12.2000.
3. Legea serviciului în organele vamale. Nr.1150-XIV din 20.07.2000 //Monitorul Oficial al R.Moldova nr.106-108/765 din 24.08.2000
4. Cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului Serviciului Vamal. Hotărâre a Guvernului Republicii Moldova N 547 din 7 iunie 2005. //Monitorul Oficial Nr. 80-82 din 10 iunie 2005.
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la reorganizarea Departamentului Vamal. Nr.357 din 23.04.2005. //Monitorul Oficial. Nr.67-68, 2005.
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal. Nr.108 din 30.01.2006. // Monitorul Oficial. Nr. 25-27/149, din 10.02.2006.
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului Serviciului Vamal. Nr. 547 din 7 iunie 2005 //Monitorul Oficial N 80-82 din 10 iunie 2005.

8. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al factorilor de decizie din organele controlului vamal al Republicii Moldova. Nr.746 din 07.08.1997. //Monitorul Oficial Nr. 24-26, 2000.
9. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea echipelor mobile ale Serviciului Vamal. Nr.108 din 30.01.2006. // Monitorul Oficial. Nr. 25-27/149, din 10.02.2006.
10. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii. Nr. 1290 din 09.12.2005 //Monitorul Oficial. Nr.168-171/1389 din 16.12.2005.
11. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea colaboratorilor vamali nr. 383 din 29 mai 2001.
12. Regulamentul condițiilor concursului la angajare în Serviciul Vamal al Republicii Moldova. // Curierul Vamal. Nr. 13-14 (75-76) 24 iulie 2007.
13. Instrucțiuni privind reglementarea sistemului de atestare a colaboratorilor vamali. // Curierul Vamal. Nr. 13-14 (75-76) 24 iulie 2007.
14. Legea cu privire la zonele economice libere. Nr.440-XV din 27.07.2001 // Monitorul Oficial al R.Moldova nr.108-109/834 din 06.09.2001.
15. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice. Nr.1185 din 30.09.2003. //Monitorul Oficial nr.211-214/1234 din 10.10.2003
16. Hotărîrea Guvernului RM Nr.851 din 27.12.1995 despre procedura deschiderii și funcționării depozitelor vamale libere.
17. Hotărîrea Guvernului RM nr.777 cu privire la unele măsuri de reglementare a comerțului exterior din 13 august 1997.
18. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova cu privire la unele măsuri de reglementare a introducerii și scoaterii unor categorii de mărfuri, MO din 17 decembrie 1998.
19. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova. Nr. 1140 din 02.11.2005. // Monitorul Oficial. Nr.157-160/1285 din 25.11.2005.
20. Cu privire la modificarea Ordinului Departamentului Vamal nr. 276-O din 24.10.2002. Ordin al Departamentului Vamal al Republicii Moldova. Nr . 58 din 06.03.2003 . // Monitorul Oficial nr. 077 din 25.04.2003.
21. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Nomenclatorului mărfurilor al Republicii Moldova. Nr.54 din 26.01.2004. Monitorul Oficial. Nr.22-25/182 din 06.02.2004
22. Regulamentul privind restituirea sumelor taxei pe valoarea adăugată în cazul exportului produselor rezultate din prelucrare la perfecționare activă. Aprobata prin Ordinul Departamentul Vamal al Republicii Moldova Nr.16-O din 26.04.2004. // Monitorul Oficial. Nr.138-146/282 din 13.08.2004
23. Hotărîrii Guvernului "Despre aprobarea regulamentelor cu privire la aplicarea regimurilor vamale" nr.207 din 26.02.2003.
24. Hotărîrea Guvernului RM Nr.851 din 27.12.1995 despre procedura deschiderii și funcționării depozitelor vamale libere.
25. Hotărîrea Guvernului RM nr.777 cu privire la unele măsuri de reglementare a comerțului exterior din 13 august 1997.
26. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova cu privire la unele măsuri de reglementare a introducerii și scoaterii unor categorii de mărfuri, MO din 17 decembrie 1998.

27. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice. Nr.1185 din 30.09.2003//Monitorul Oficial al R.Moldova nr.211-214/1234 din 10.10.2003
28. Baicoianu Cornel. Istoria regimurilor vamale - ca politica comerciala. București, 1994.
29. Condor Ioan, Condor Silvia-Cristina. Drept vamal și fiscal. București, 2002.
30. Caraiani Gh. Vamuirea marfurilor de export-import. București, 1996
31. Mladen Carmen. Drept vamal românesc și comunitar. București, 2003.
32. Габричидзе Б.Н. Российское таможенное право. Москва, 1999
33. Ноздрачев Л.Ф. Таможенное право. Москва, 1998
34. Legea cu privire la investițiile străine, MO, Nr.7 din 1995
35. Legea cu privire la repatrierea mijloacelor bănești, mărfurilor și serviciilor obținute în urma activității economice externe, Nr.1466 din 29.01.1998.
36. Legea Nr.626 din 3.11.1995 cu privire la zona economică liberă. Tvardița, publicată în MO nr.73 din 28.12.1995.
37. Legea reglementarii de stat a activității comerciale externe 8.06.2000
38. Regulamentul cu privire la ordinea perfectării actelor și perceperii plăților vamale la importul în RM a mărfurilor supuse accizelor.
39. Hotărîrea Guvernului din 11 iunie 1996 “privind operațiunea de tranzit”
40. Codul vamal al Federației Ruse
41. Codul Vamal al Marii Britanii
42. Codul Fiscal al RM, Titlul Nr.3, art.96-104

Literatură didactică și științifică:

1. Б.Н.Ноздрачев «Таможенное право России», Москва 1998
2. Козырин А.Н. Таможенное право России, Москва 1995
3. Gh.Caraiani, C.Cazacu “Vamuirea marfurilor de export-import, București 1997
4. E.Dragnea “Reglementări vamale”, Oradea 1994
5. Toma Georgescu “Tehnici de comert exterior”, Universitatea Romana Americana“ 1995
6. Conventia Vamala relativa la importul temporar de material științific, Bruxelles-68
7. M.C.Selhterlang “Le regim diplomatique “Duty-Free”, Bruxelles – 1988
8. “Operatiuni de compensatie” de E. Sebe, București 1995.
9. Anghel T. “Le system fiscal Francais stabilite et adaptabilite”, Paris 1994
10. Andre Sallon “Le regime astensichz”, Bruxelles 1988.
11. Cornel Baicoianu “Istoria regimurilor vamale – ca politica comerciala”, București 1994
12. Gh.Caraiani, C.Cazacu “Vamuirea marfurilor de export-import, București 1996
13. Gh.Caraiani “Vamuirea marfurilor de export-import”, București 1996
14. Terard Schifo “Nomenclatura de import” Bruxelles – 1998
15. C.Cazacu “Vamuirea marfurilor de import-export”, București 1996
16. I.Popa “Tranzactii internationale”, București, 1992,
17. Ph.Kahn “La vente commerciale international”, Paris 1984
18. Br.Deacourg “Reimportul in structuri de comert”, Viena, art.114
19. Andrei Hermans “Les Zone Liberalismnt”, Paris 1991, Nr.37-XI/56
20. Jean-Raimond Nasset “La reglementations douaniere transit”, Paris 1989
21. Bucov E.A., Galanji E.F. “Учебное пособие в помощь слушателям изучающим таможенное дело” Moscova 1994.

Jurisprudență/Practica judiciară:

1. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24.12.2010 „Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale”;
2. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 24.12.2010 „Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale”.

Practica CEDO:

1. Vasserman vs Russia nr. 15021/02 din 18.11.2004 pr. 1 art.1
2. Cauza Bimer S.A. contra Moldovei (Cererea nr.15084/03) Hotărîre din 10.07.2007 Definitivă din 10.10.2007
3. Grifhorst vs Franta nr. 28336/2002 din 2009
4. Posohov vs Russia din 04. 05.2003
5. Agosi vs UK nr. 9118/1980 din 24.10.1986
6. Islamov vs Russia nr. 30352/03 din 06.04.2009
7. Baklanov vs Russia nr. 684443/2001 din 30.11.2005
8. Rosenzweig and Bonded warehouses LTD vs Polonia nr. 51728/99 din 28.07.2005
9. Victor Konovalov vs Russia nr.43626/2002 din 24.05.2007
10. Sun vs Russia nr. 31004/2002 din 05.02.2009
11. Jucys vs Lituania nr. 5457/2003
12. Adzhigovich vs Russia
13. Bouler International Unit vs Franta
14. Butler vs UK din 27.06.2008
15. Cazul Amuur contra Franței Hotărîre din 25.06.1996 (17/1995/523/609)